

157

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 6 czerwca 1983 r.

w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego oraz pokrywania wydatków na te zasiłki.

Na podstawie art. 11 ust. 7, art. 13, art. 34 ust. 3 i art. 59 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143) oraz art. 298 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1981 r. Nr 6, poz. 23 i z 1982 r. Nr 31, poz. 214) zarządza się, co następuje:

§ 1. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi, z uwzględnieniem § 3—5, przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone pracownikowi za okres:

- 1) 3 miesiące kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, albo
- 2) 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, gdy wynagrodzenie ulega znacznemu wahaniu ze względu na charakter pracy lub zasady wynagradzania.

§ 2. 1. Za wynagrodzenie ulegające znacznemu wahaniu ze względu na charakter pracy lub zasady wynagradzania w rozumieniu § 1 pkt 2 uważa się wynagrodzenie osiągnięte przez pracowników zatrudnionych:

- 1) w charakterze rybaków w państwowych przedsiębiorstwach rybołówstwa morskiego i śródlądowego albo jako członkowie spółdzielni pracy rybołówstwa morskiego i śródlądowego, a także w charakterze rybaków zatrudnionych w Polskim Związku Wędkarskim,
- 2) na statkach żeglugi przybrzeżnej oraz na kutrach indywidualnego rybołówstwa morskiego,
- 3) w charakterze personelu pływającego żeglugi śródlądowej oraz personelu latającego i pokładowego Polskich Linii Lotniczych „LOT”,
- 4) w kółkach rolniczych i spółdzielniach kółek rolniczych,
- 5) w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej wynagradzanych według systemu godzinowego lub akordowego,
- 6) w charakterze akwizytorów przedsiębiorstwa państwowego „Powszechna Agencja Handlowa”,
- 7) w charakterze komorników sądowych,
- 8) w charakterze pośredników ubezpieczeniowych Państwowego Zakładu Ubezpieczeń,
- 9) w charakterze dziennikarzy wynagradzanych według układu zbiorowego pracy dziennikarzy,
- 10) w charakterze realizatorów programów radiowych i telewizyjnych lub w charakterze pracowników artystycznych oraz organizatorów i realizatorów imprez artystycznych, wynagradzanych według układu zbiorowego pracy dla pracowników radia i telewizji lub układu zbiorowego pracy dla pracowników instytucji artystycznych,
- 11) w biurach i pracowniach projektowych, w przedsiębiorstwach geodezyjno-kartograficznych oraz w wojewódzkich biurach geodezji i terenów rolnych, jeżeli przeciętne ich wynagrodzenie za czas urlopu ustala się z okresu dłuższego niż 3 miesiące.

12) w Przedsiębiorstwie Wagonów Sypialnych i Restauracji „Wars”, wynagradzanych w systemie prowizyjnym i czasowo-prowizyjnym, obsługujących:

- a) wagony sypialne i z miejscami do leżenia,
- b) bary i bufety wagonowe oraz wagony restauracyjne,
- c) gastronomiczne bary i bufety oraz restauracje dworcowe.

2. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych na wniosek właściwego ministra (kierownika urzędu centralnego) może wyrazić zgodę na ustalanie podstawy wymiaru zasiłków z okresu dłuższego niż 3 miesiące dla innych grup pracowników, poza wymienionymi w ust. 1, jeżeli wynagrodzenie tych grup pracowników ulega znacznemu wahaniu ze względu na charakter pracy lub zasady wynagradzania.

§ 3. 1. Jeżeli prawo do zasiłku chorobowego powstało przed upływem okresów, o których mowa w § 1, do podstawy wymiaru zasiłku przyjmuje się:

- 1) przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne kalendarzowe miesiące zatrudnienia albo
- 2) wynagrodzenie, które by pracownik osiągnął, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy, jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pierwszego kalendarzowego miesiąca zatrudnienia.

2. W wypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjmuje się:

- 1) wynagrodzenie miesięczne określone w umowie o pracę lub w innym akcie nawiązującym stosunek pracy, jeżeli wynagrodzenie przysługuje w stałej miesięcznej wysokości, albo
- 2) wynagrodzenie miesięczne obliczone przez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego za przepracowane dni robocze przez liczbę dni przepracowanych i pomnożone przez liczbę dni, które pracownik był obowiązany przepracować w tym miesiącu.

§ 4. 1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się przez podzielenie wynagrodzeń osiągniętych przez pracownika w okresie 3 lub 12 miesięcy zatrudnienia przez liczbę miesięcy, w których pracownik wynagrodzenia te osiągnął.

2. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, pracownik nie osiągnął w niektórych miesiącach pełnego wynagrodzenia wobec nieprzepracowania części miesiąca z przyczyn usprawiedliwionych w myśl przepisów o porządku i dyscyplinie pracy, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego:

- 1) wylacza się wynagrodzenie za miesiące, w których pracownik przepracował mniej niż 50% obowiązującego go w danym miesiącu czasu pracy,
- 2) przyjmuje się — po uzupełnieniu w myśl § 3 ust. 1 pkt 2 — wynagrodzenie z miesięcy, w których pracownik przepracował co najmniej 50% obowiązującego go w danym miesiącu czasu pracy; przepis § 3 ust. 2 pkt 1 stosuje się odpowiednio.

3. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, pracownik w każdym miesiącu przepracował mniej niż 50% obowiązującego go czasu pracy z przyczyn usprawiedliwionych w myśl przepisów o porządku i dyscyplinie pracy, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego stosuje się odpowiednio przepisy § 3 ust. 2.

§ 5. 1. Jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego:

- 1) nastąpiła zmiana wysokości wynagrodzenia w wyniku zmiany stanowiska pracy lub zmiany warunków wynagradzania ustalonych w umowie o pracę lub w innym akcie nawiązującym stosunek pracy — podstawę wymiaru zasiłku stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie przysługujące po zmianie,
- 2) pracownik zmienił pracę — uwzględnia się tylko wynagrodzenie uzyskane przez niego w zakładzie pracy, w którym powstało prawo do zasiłku.

2. W razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu nawiązującego stosunek pracy w tym samym zakładzie pracy, polegającej na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy, nawet jeżeli prawo do zasiłku powstało w miesiącu, w którym nastąpiła zmiana wymiaru czasu pracy.

§ 6. 1. Za wynagrodzenie uwzględniane przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, z zastrzeżeniem § 7—13, uważa się:

- 1) składniki wynagrodzenia z tytułu wykonywania pracy w ramach stosunku pracy w normalnym, obowiązującym pracownika czasie pracy,
- 2) wynagrodzenie pracowników kopalń węgla kamiennego i innych kopalń głębinowych za pracę w dodatkowych dniach wolnych od pracy, obliczone jak za pracę w normalnym czasie pracy, łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem przewidzianym w § 2 ust. 2 i 3 uchwały nr 199 Rady Ministrów z dnia 11 września 1981 r. w sprawie środków zapewniających zwiększenie wydobycia węgla kamiennego oraz innych surowców wydobywanych w kopalniach głębinowych, jednakże bez dodatku w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z kategorii osobistego zaszerogowania,
- 3) wynagrodzenie pracowników innych niż wymienionych w pkt 2 za pracę w dodatkowych dniach wolnych od pracy, obliczone jak za pracę w normalnym czasie pracy, bez przysługującego za tę pracę 100% dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych, a także bez innych dodatków z tego tytułu, przewidzianych w układach zbiorowych pracy lub w innych przepisach o wynagradzaniu.

2. Nie uważa się za wynagrodzenie w rozumieniu ust. 1 świadczeń w naturze lub ekwiwalentu za te świadczenia.

§ 7. 1. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego z tytułu zatrudnienia w społecznych zakładach pracy uwzględnia się wszystkie składniki wynagrodzenia, z wyjątkiem składników wymienionych w załączniku do rozporządzenia.

2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego z tytułu zatrudnienia w zakładach pracy nie będących zakładami społecznymi lub u osób fizycznych uwzględnia się wynagrodzenie, od któ-

rego ustalono składki na ubezpieczenie społeczne, a w razie ustalenia składki od wynagrodzenia za niepełny miesiąc z powodu nieobecności w pracy z przyczyn usprawiedliwionych w myśl przepisów o porządku i dyscyplinie pracy — wynagrodzenie, od którego ustalono by składkę za pełny miesiąc.

3. Jeżeli podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne stanowi kwota zryczałtowana, przyjmuje się ją również przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

§ 8. 1. Premię miesięczną wlicza się do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w kwocie wypłaconej pracownikowi za miesiąc kalendarzowy, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

2. Premię kwartalną wlicza się do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w wysokości części stanowiącej $\frac{1}{3}$ premii, wypłaconej pracownikowi za kwartał poprzedzający miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku chorobowego.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do premii za okresy dłuższe niż kwartał oraz do innych składników wynagrodzenia wypłacanych za okresy dłuższe niż jeden miesiąc.

4. Jeżeli składniki wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1—3, nie zostały wypłacone do czasu ostatecznego sporządzenia listy wypłat zasiłków chorobowych, do podstawy wymiaru zasiłku przyjmuje się składniki wypłacone za poprzedni okres.

§ 9. 1. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w okresie pobierania zasiłku w myśl postanowień układów zbiorowych pracy lub innych przepisów o wynagradzaniu.

2. Składników wynagrodzenia, przysługujących w myśl umowy o pracę lub innego aktu nawiązującego stosunek pracy tylko do określonego terminu, nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego należnego za okres przypadający po tym terminie.

§ 10. Jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, pracownik pobierał wynagrodzenie w zmniejszonej wysokości w związku z odbywaniem ćwiczeń wojskowych, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego uwzględnia się wynagrodzenie w pełnej wysokości.

§ 11. Jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, pracownik pobierał wynagrodzenie w zmniejszonej wysokości w związku z pobytem w areszcie tymczasowym, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego uwzględnia się wynagrodzenie w pełnej wysokości.

§ 12. 1. Jeżeli bezpośrednio przed powstaniem prawa do zasiłku chorobowego pracownik:

- 1) korzystał z urlopu wychowawczego — do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjmuje się wynagrodzenie osiągnięte przed urlopem wychowawczym,
- 2) odbywał rehabilitację, podczas której pobierał zasiłek wyrównawczy — do podstawy wymiaru zasiłku cho-

robotowego przyjmuje się wynagrodzenie osiągnięte przed powstaniem prawa do zasiłku wyrównawczego,

- 3) odbywał czynną służbę wojskową lub spełniał zastępczo obowiązek tej służby — do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjmuje się wynagrodzenie osiągnięte przed powołaniem do służby wojskowej,
- 4) wykonywał zatrudnienie za granicą — do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wypłacanego w kraju przyjmuje się wynagrodzenie osiągnięte w kraju przed wyjazdem za granicę, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

2. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego według wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, ustala się z uwzględnieniem zmian wynikających z regulacji płac wprowadzonej w zakładzie pracy w okresie niewykonywania przez pracownika pracy z przyczyn wymienionych w ust. 1. Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego nie może być niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy.

3. Przepisy § 1—11 stosuje się odpowiednio.

§ 13. 1. W razie ponownego powstania prawa do zasiłku chorobowego w czasie zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy, zasiłek chorobowy oblicza się na nowo, jeżeli przerwa między okresami pobierania zasiłku trwała co najmniej:

- 1) jeden miesiąc kalendarzowy, gdy podstawę wymiaru zasiłku stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za okres 3 miesięcy;
- 2) trzy miesiące kalendarzowe, gdy podstawę wymiaru zasiłku stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za okres 12 miesięcy.

2. Zasiłek chorobowy oblicza się na nowo przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1, jeżeli w okresach tych nastąpiła zmiana wysokości wynagrodzenia w wyniku zmiany stanowiska pracy lub zmiany warunków wynagradzania określonych w umowie o pracę lub w innym akcie nawiązującym stosunek pracy. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi w takim wypadku przeciętne miesięczne wynagrodzenie przysługujące po zmianie.

§ 14. 1. Do okresu zatrudnienia, od którego zależy wysokość zasiłku chorobowego, wlicza się okresy podlegające zaliczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. Okresy nauki w szkołach podlegają jednak zaliczeniu na warunkach określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, jeżeli nawet nauka ta była odbywana po dniu 1 stycznia 1983 r.

§ 15. W razie równoczesnego zatrudnienia w dwóch lub więcej zakładach pracy, zasiłek chorobowy oblicza się oddzielnie z tytułu zatrudnienia w każdym z tych zakładów.

§ 16. Ilekroć przy ustalaniu prawa do zasiłku chorobowego lub jego wysokości okres jest oznaczony w miesiącach, za miesiąc uważa się 30 dni.

§ 17. Wyrażone w groszach końcówki kwot przypadającego do wypłaty zasiłku chorobowego zaokrągla się do pełnego złotego w górę, jeżeli końcówka wynosi co

najmniej 50 groszy, bądź w dół, jeżeli końcówka jest mniejsza niż 50 groszy.

§ 18. 1. Przepisy § 1—17 stosuje się do:

- 1) zasiłku opiekuńczego i świadczenia rehabilitacyjnego,
- 2) zasiłku macierzyńskiego, wyrównawczego i pogrzebowego, z uwzględnieniem ust. 2.

2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, wyrównawczego i pogrzebowego:

- 1) uwzględnia się pełne wynagrodzenie, łącznie z wynagrodzeniem i dodatkami za pracę w godzinach nadliczbowych, z wyjątkiem składników wynagrodzenia wymienionych w ust. 2, 3 i 5—9 załącznika do rozporządzenia,
- 2) uwzględnia się równowartość deputatów bądź ekwiwalenty za te deputaty,
- 3) wlicza się do podstawy wymiaru wynagrodzenie za dyżury zakładowe pełnione przez pracowników służb medycznych i weterynaryjnych — w przeciętnej miesięcznej wysokości osiągniętej w okresie zatrudnienia w ciągu ostatnich 12 miesięcy kalendarzowych przed miesiącem, w którym powstało prawo do zasiłku.

3. Podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego dla pracownicy, która urodziła dziecko w czasie urlopu wychowawczego, stanowi wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2, osiągnięte przed urlopem wychowawczym, nie niższe od zasiłku wychowawczego pobieranego przez pracownicę w czasie tego urlopu.

§ 19. 1. Wydatki na zasiłki chorobowe przysługujące pracownikom uspołecznionych zakładów pracy oraz osobom wykonującym pracę nakładczą na rzecz tych zakładów są pokrywane:

- 1) ze środków zakładów pracy przeznaczonych na wynagrodzenia — w czasie trwania stosunku pracy,
- 2) ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — po ustaniu stosunku pracy.

2. Wydatki na zasiłki: wyrównawcze, porodowe, macierzyńskie, opiekuńcze i pogrzebowe oraz na świadczenia rehabilitacyjne są pokrywane ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Kwoty wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nie podlegają zaliczeniu na poczet składek na ubezpieczenie społeczne ani wyłączeniu z podstawy ich wymiaru.

§ 20. Wydatki na zasiłki oraz świadczenie rehabilitacyjne, o których mowa w § 19, przysługujące:

- 1) pracownikom zakładów pracy nie będących zakładami uspołecznionymi lub zatrudnionym u osób fizycznych, a także pracownikom rolniczych spółdzielni produkcyjnych, pracownikom przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i innych placówek państw obcych oraz pracownikom instytucji i organizacji kościelnych i wyznaniowych,
- 2) członkom rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz adwokatom — członkom zespołów adwokackich,

są pokrywane ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 21. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kontrolowania prawidłowości wypłacania zasiłków z ubezpieczenia społecznego przez zakłady pracy.

§ 22. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie praw i obowiązków pracowników kolejowych (Dz. U. z 1974 r. Nr 51, poz. 327, z 1975 r. Nr 35, poz. 194 oraz z 1981 r. Nr 9, poz. 42 i Nr 28, poz. 146) § 26 otrzymuje brzmienie:

- „§ 26. 1. Pracownikowi mianowanemu w razie niezdolności do pracy z powodu choroby przysługuje zasiłek chorobowy na zasadach i w wysokości przewidzianych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa przez okres nie przekraczający roku, z uwzględnieniem ust. 2.
2. Zasiłek chorobowy wynosi 100% wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku, niezależnie od okresu zatrudnienia pracownika.
3. Zasiłek chorobowy za każde pierwsze 3 dni niezdolności do pracy z powodu choroby wynosi 50% wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w wypadkach, o których mowa w art. 11 ust. 3 i 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia, 1974 r. o świadcze-

niach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143).”

§ 23. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 października 1975 r. w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego oraz pokrywania wydatków na te zasiłki (Dz. U. z 1975 r. Nr 35, poz. 193, z 1976 r. Nr 40, poz. 237, z 1978 r. Nr 23, poz. 105 i Nr 28, poz. 121, z 1981 r. Nr 19, poz. 96 oraz z 1982 r. Nr 25, poz. 182).

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1983 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. J. Obodowski

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 1983 r. (poz. 157)

WYKAZ SKŁADNIKÓW WYNAGRODZENIA, KTÓRYCH NIE UWZGLĘDNI SIĘ PRZY USTALANIU PODSTAWY WYMIARU ZASIŁKU CHOROBOWEGO

1. Dodatkowe wynagrodzenia (dopłaty) za pracę wykonywaną w ramach obowiązującego pracownika wymiaru czasu pracy, ale nie należącą do zakresu jego normalnych obowiązków wynikających ze stosunku pracy, w tym:

- 1) dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie obowiązków zakładowego społecznego inspektora pracy, jeżeli nie stanowi ono rekompensaty za utracone wynagrodzenie za czas nie przepracowany w związku z pełnieniem tej funkcji,
- 2) dodatkowe wynagrodzenie za szkolenie wewnątrzzakładowe oraz za prowadzenie nauki zawodu, wypłacane na podstawie odrębnych przepisów,
- 3) dodatkowe wynagrodzenie dla zakładowego kierownika praktyk studentów i uczniów szkół średnich zawodowych,
- 4) dodatkowe wynagrodzenie za prowadzenie i obsługę pojazdu samochodowego przez pracownika nie zatrudnionego na stanowisku kierowcy.

2. Składniki wynagrodzenia o charakterze nieperiodycznym, które w przepisach o ich przyznawaniu nie zostały związane z żadnym okresem pracy (godzina, miesiąc, kwartał), lecz są przyznawane albo na podstawie oceny całokształtu pracy pracownika, albo po spełnieniu dodatkowych warunków stanowiących podstawę dokonania wypłaty, w tym:

- 1) nagrody, gratyfikacje i odprawy,
- 2) wypłaty z funduszu mistrza (kierownika oddziału) itp.,
- 3) jednorazowe wynagrodzenia (wyrównania) wypłacane w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem projektu wynalazczego,
- 4) jednorazowe premie przysługujące pracownikom szkolącym z tytułu pomyślnie zdanego egzaminu przez szkolonego,
- 5) inne jednorazowe premie za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcia, wypłacane niezależnie od premii periodycznych za podstawowe zadania pracownicze, które zostały przewidziane w przepisach o wynagradzaniu; do premii tych zalicza się również premie stanowiące udział ściśle określonych grup pracowników w korzyściach zakładu pra-

cy w postaci uzyskanych w procesie pracy oszczędności materiałowych, paliw, energii itp. bądź w postaci dodatkowych wpływów w związku z polepszeniem wyników gospodarowania, których bezpośrednim źródłem pokrycia jest określona w odrębnych przepisach część tych oszczędności lub wpływów,

- 6) ekwiwalent za nie wykorzystany urlop,
- 7) dodatkowe wynagrodzenie radcy prawnego z tytułu zastępstwa sądowego i arbitrażowego,
- 8) dodatek objazdowy przysługujący pracownikom instytucji artystycznych,
- 9) dodatek dla pracowników Komitetu do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”, zatrudnionych przy transmisjach i reportażach.

3. Dodatkowe wynagrodzenia wynikające ze szczególnych przywilejów kart pracowniczych, z wyjątkiem podstawowego wynagrodzenia za staż pracy stanowiący jedyny lub podstawowy element wynagrodzenia pracownika z tego tytułu.

4. Dodatki z tytułu pracy w niedziele i ustawowe dni świąteczne, nie stanowiącej pracy nadliczbowej, oraz wynagrodzenia za ustawowe dni świąteczne nie będące niedzielami, wypłacane pomimo nieświadczenia pracy.

5. Nagrody z zakładowego funduszu nagród.

6. Nagrody i premie wypłacane z funduszu załogi tworzonego z zysku do podziału w przedsiębiorstwach państwowych i innych jednostkach gospodarki uspołecznionej, a także wypłaty z funduszu premiowego tworzonego z tych środków w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej.

7. Premie i nagrody wypłacane z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach, a w spółdzielniach pracy także wypłaty z tych środków dokonywane z tytułu wkładu pracy.

8. Wynagrodzenia i odszkodowania przysługujące pracownikowi w razie rozwiązania stosunku pracy.

9. Świadczenia wyrównawcze wypłacane ze środków zakładu pracy pracownikom, którzy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznali stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.